

Gravitarmata margarotana, nieuw voor de Nederlandse fauna (Lepidoptera: Tortricidae)

F. GROENEN

GROENEN, F., 1996. *GRAVITARMATA MARGAROTANA*, NEW TO THE DUTCH FAUNA (LEPIDOPTERA: TORTRICIDAE). – *ENT. BER., AMST.* 56 (10): 157-158.

Abstract: *Gravitarmata margarotana* is recorded for the first time from The Netherlands. A male was captured near Luyksgestel (province of Noord-Brabant).

Dorpstraat 171, 5575 AG Luyksgestel.

Inleiding

Op 4 mei 1995 verscheen er op licht te Luyksgestel (provincie Noord-Brabant) een mannelijke bladroller, die ik na het maken van een genitaalpreparaat (preparaatnummer: FG0260) gedetermineerd heb als *Gravitarmata margarotana* Heinemann. De determinatie werd bevestigd door H. van der Wolf, Nuenen. De soort is nieuw voor de Nederlandse fauna.

Kenmerken

De voorvleugel van *G. margarotana* heeft een zilvergrijze grondkleur met smalle roodbruine, met zwart afgezette, dwarsbanden. De apex is roodbruin. De achtervleugel is bruin-grijs. De spanwijdte bedraagt 14-18 mm.

Gravitarmata margarotana kan verward worden *Barbara herrichiana* Obraztsov (Obraztsov, 1964), maar deze bladroller heeft kleine, glinsterende, zwartgerande, loodkleurige vlekken op de voorvleugel. Ook kan verwarring optreden met *Retinia resinella* (Linnaeus). Deze heeft echter voorvleugels met een grijzere grondkleur en een zilverachtig lijnenpatroon. Het mannelijk genitaal van *G. margarotana* onderscheidt zich van die van de twee andere soorten door de typische grote driehoekige vorm van de socii en de dubbele uncus (Hannemann, 1961).

Verspreiding

Gravitarmata margarotana komt verspreid voor in het gehele Palaearctisch gebied. Verhoeven et al. (1994) vermelden de soort uit Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk, Rusland, China en Japan. Uit België zijn twee vangsten bekend, beiden uit de provincie Antwerpen. Op 19 april 1988 werd door A. Riemis één exemplaar verzameld te Oud-Turnhout, terwijl zich in de collectie van W. de Prins twee exemplaren bevinden, verzameld op 6 mei 1976 te Postel (Verhoeven et al., 1994). De Nederlandse vondst sluit aan aan bij de beide Belgische vindplaatsen.

Biotoop en biologie

Het Nederlandse exemplaar is gevangen in een droog gemengd bos bestaande uit grove den (*Pinus sylvestris* L.) en zomereik (*Quercus robur* L.), met daarin een grasveldje. Het bosje is gelegen aan de rand van een groter boscomplex, dat hoofdzakelijk uit grove den bestaat. Ook de Belgische exemplaren van *G. margarotana* werden verzameld in een grove dennenbos (Verhoeven et al., 1994).

De rups van *G. margarotana* leeft in de takken en kegels van *Pinus*- en *Abies*-soorten (Kuznetsov, 1978). Over de leefgewoonten van de rups is verder weinig bekend. De pop overwintert en de vlinder vliegt in april en mei.

Alle Belgische (Verhoeven et al., 1994) en

Nederlandse exemplaren zijn verzameld op licht.

Dankwoord

Met dank aan drs H. van der Wolf, Nuenen, voor de bevestiging van de determinatie, W. de Prins, Antwerpen, voor het beschikbaar stellen van de Belgische gegevens en K. Huisman, Wezep, voor het kritisch doorlezen van het manuscript.

Literatuur

HANNEMANN, H.J., 1961. Kleinschmetterlinge oder

Microlepidoptera I. Die Wickler (s. str.) (Tortricidae). – *Tierw. Dtl.* 48: 1-233.

KUZNETSOV, V.I., 1978. Tortricidae. In: *Keys to the insects of the European part of the USSR* (G.S. Medvedev ed.) 4 (1): 1-710. Nauka Publishers, Leningrad.

OBRAZTSOV, N.S., 1964. Die Gattungen der Palaearctische Tortricidae. II. Die Unterfamilie Olethreutinae. 5. Teil. – *Tijdschr. Ent.* 107: 1-48.

VERHOEVEN, F., K. LARSEN, A. RIEMIS & W. DE PRINS, 1994. *Gravitarmata margarotana* (Heinemann, 1836), a new species for the Belgian Fauna (Lepidoptera: Tortricidae). – *Phegea* 22: 29-34.

Geaccepteerd 10.iv.1996.